

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 6. mája 2015 v trestnej veci odsúdeného **M. O. pre trestný čin vraždy** podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.), o sťažnosti odsúdeného M. O. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. januára 2015, sp. zn. 4T 55/1996, takto

r o z h o d o l :

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. januára 2015, sp. zn. 4T 55/1996, **sa z r u š u j e .**

II.

Podľa § 121 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (Trestný zákon účinný od 1. januára 2006) odsúdenie M. O., nar. X. v Č., naposledy bytom O., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ružomberok, uložené mu rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. mája 1997, sp. zn. 4T 55/1996, právoplatné 9. júla 1997, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona, pre ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody na 5 (päť) rokov nepodmienečne, **sa z a h l a d z u j e .**

Podľa § 93 ods. 1 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 sa na M. O. hľadá ako keby nebol odsúdený.

O d ô v o d n e n i e

Predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici, na podklade žiadosti odsúdeného M. O. o zahľadenie odsúdenia, uznesením z 13. januára 2015, sp. zn. 4T 55/1996, rozhodol tak, že podľa § 87 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 v spojení s § 470

ods. 3 Trestného poriadku u odsúdeného M. O., nar. X. v Č., naposledy bytom O., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ružomberok, nezahladil odsúdenie, a to trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne, vo výkone trestu zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny, za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, uložený mu rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4T 55/1996, z 21. mája 1997, právoplatným dňa 9. júla 1997.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odsúdený sťažnosť, v ktorej namietal, že krajský súd o zahladení odsúdenia rozhodoval s oneskorením 14-tich rokov, hoci sa tak malo stať po výkone jeho trestu v roku 2001. Predseda senátu vo svojom uznesení poukazoval na jeho odsúdenie na základe rozsudku Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2T 321/1995, čím porušil zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov v znení neskorších predpisov, keďže prihliadal na odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Pokiaľ by bol súd rozhodoval v čase po výkone trestu, teda v roku 2001, krajský súd by nemohol prihliadať na neskoršiu trestnú činnosť. Odsúdený tiež namietal použitie starého Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Podľa jeho názoru mal súd rozhodovať za použitia ustanovenia § 121 ods. 2 nového Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

Odsúdený v sťažnosti poukazoval aj na postup Okresného súdu Čadca pod sp. zn. 3T 20/2011, ktorý pri rozhodovaní o jeho vine prihliadal na odsúdenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4T 55/1996, ako na zahladené, a to na základe správy z ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorú si Krajský súd v Banskej Bystrici vyžiadal v roku 2001.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému bola podaná sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť odsúdeného M. O. je dôvodná.

Najvyšší súd po preštudovaní spisového materiálu zistil, že odsúdený M. O. bol rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. mája 1997, sp. zn. 4T 55/1996, právoplatným 9. júla 1997 uznaný za vinného z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo mu bol okrem iného uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne, na výkon ktorého bol zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Predmetný trestný čin spáchal ako mladistvý.

Z odpisu z registra trestov (č.l. 448-449) a hlásenia zmien z ÚVTOS Dubnica nad Váhom (č. l. 427) vyplýva, že uvedený trest vykonal 12. januára 2001, pričom o zahľadení jeho odsúdenia nebolo rozhodnuté až do januára 2015.

Podmienky pre zahľadenie odsúdenia sa posudzujú vždy podľa zákona účinného v čase, keď súd o uplatnení inštitútu rozhoduje, a to aj v prípade, ak bol trest odňatia slobody uložený podľa skôr účinného Trestného zákona. Najvyšší súd preto pri rozhodovaní o zahľadení odsúdenia postupoval podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.

Podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 o tom, či sa odsúdenie mladistvého na trest odňatia slobody, na ktoré sa nevzťahuje § 121 ods. 1 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, zahľadzuje, rozhodne súd, prihliadajúc na správanie mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak bol trest podľa rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky zmiernený, súd takto postupuje po tom, keď bol mladistvý po výkone zmierneného trestu prepustený na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici, pri rozhodovaní o zahľadení odsúdenia M. O. nepostupoval v súlade s uvedeným zákonným ustanovením.

Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že o tom, či sa odsúdenie mladistvého na nepodmienečný trest odňatia slobody zahľadzuje, je povinný rozhodovať súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, ihneď po prepustení mladistvého z výkonu trestu. Súd musí rozhodnúť o tom, či sa odsúdenie zahľadzuje, aj bez návrhu, z úradnej povinnosti. Pokiaľ tak príslušný súd neurobí, vyrieši otázku zahľadenia odsúdenia mladistvého ako predbežnú otázku súd, ktorý rozhoduje v ďalšej trestnej veci toho istého páchatel'a, pokiaľ okolnosť, či sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený, má vplyv na právne posúdenie novo stíhaného skutku, uloženie trestu alebo ochranného opatrenia.

Podmienkou zahľadenia odsúdenia mladistvého je také správanie mladistvého vo výkone trestu, z ktorého je možné usudzovať, že mladistvý sa napravil a v budúcnosti povedie riadny život. Podkladom pre zistenie ako sa mladistvý správal, je hodnotenie z ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Z predloženej správy z ÚVTOS Dubnica nad Váhom (č. l. 456) vypracovanej na základe žiadosti predsedu senátu krajského súdu vyplýva, že odsúdený M. O. vykonával trest odňatia slobody nariadený Krajským súdom v Banskej Bystrici, sp. zn. 4T 55/1996, v trvaní 5 rokov v prvej nápravno-výchovnej skupine. Menovaný vykonával väzbu od 13. januára 1996 do 9. júla 1997 v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a následne začal vykonávať trest odňatia slobody. Do ÚVTOS Dubnica nad Váhom bol dodaný 12. augusta 1997, pričom trest ukončil 12. januára 2001. Vzhľadom k tomu, že celá spisová dokumentácia odsúdeného podliehala skartácii a v roku 2007 boli jeho doklady skartované, nebolo možné vypracovať požadované hodnotenie na menovaného.

Najvyšší súd ďalej zo spisového materiálu zistil, že 11. októbra 2000 bolo odsúdenému M. O. rozhodnutím riaditeľa ústavu na výkon trestu udelené voľno na opustenie ústavu za vzorné správanie a príkladné plnenie pracovných úloh. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody správal slušne, predpísaným spôsobom, plnil pokyny príslušníkov zboru väzenskej stráže a nevyvolával konflikty.

Pri posudzovaní, či správanie mladistvého v ústave na výkon trestu svedčí o jeho náprave je možné prihliadať aj na jeho správanie pred odsúdením ako aj motív jeho trestnej činnosti.

V danom prípade, ako uviedol aj krajský súd, obvinený pred spáchaním predmetného skutku bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Čadca z 22. novembra 1995, sp. zn. 2T 321/1995, za trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 242 ods. 1 Trestného zákona, avšak s poukazom na odpis registra trestov je potrebné uviesť, že na odsúdeného sa vo vzťahu k tomuto rozsudku hľadí, ako keby nebol odsúdený.

Najvyšší súd sa nestotožnil so závermi krajského súdu, ktorý pri rozhodovaní o zahladiení odsúdenia M. O. prihliadal aj na trestnú činnosť spáchanú v neskoršom období. Je potrebné poukázať, s ohľadom na vyššie uvedené, že krajský súd mal o zahladiení odsúdenia rozhodovať po vykonaní trestu odňatia slobody, teda v roku 2001. Skutočnosť, že si krajský súd túto povinnosť nesplnil, nemôže byť na ujmu odsúdenému. V posudzovanej veci mal súd, ktorý síce rozhodoval o zahladiení odsúdenia až v roku 2015, prihliadať

na okolnosti platné v čase, keď bol povinný o zahľadení odsúdenia rozhodnúť. V danom prípade preto nebolo možné prihliadať na trestnú činnosť vykonanú neskôr.

Je potrebné tiež poukázať na postup Okresného súdu Čadca, sp. zn. 3T 20/2011, ktorý si na hlavnom pojednávaní 16. marca 2011 pri rozhodovaní o vine a treste odsúdeného M. O. vyriešil zahľadenie odsúdenia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4T 55/1996, ako predbežnú otázku podľa § 7 ods. 1 Trestného poriadku, pričom toto odsúdenie považoval za zahľadené podľa § 87 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 prihliadajúc na správanie sa mladistvého odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody na základe posudkov z ústavu na výkon trestu prečítaných na hlavnom pojednávaní.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že u odsúdeného M. O. boli splnené podmienky pre zahľadenie odsúdenia v zmysle § 121 ods. 2 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 6. mája 2015

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová